

Janusz Kowalewski

DROGA POWROTNA

Z. TYCZKOWSKI

DROGA POWROTNA

JANUSZ KOWALEWSKI

DROGA POWROTNA

Poprzednio wydane książki:
„O żołnierzu ciulaczu“, zbiór opowiadań, „Orbis
Polonia“, Londyn 1955.
„Miłość i Hazard“ — humoreski i erotyki, „Pol-
ska Fundacja Kulturalna“, Londyn 1964.

Żonie — cierplivej Towarzyszce tej trudnej
Drogi — poświęcam.

NAKLADEM
POLSKIEJ FUNDACJI KULTURALNEJ
LONDYN 1974

Okladkę projektowała
DANUTA LASKOWSKA

ROZDZIAŁY:	str.
I GRZESZNA BEZGRZESZNOŚĆ „Żółw i mysz“. Rozgrzeszenie od genera- ła Andersa. Oda do młodzieży.	9
II DZIEDZICTWO, ŚRODOWISKO. EPOKA. Pradziadek i oficer pruski. Stójkowy Pietrzak. Krew dziecka żydowskiego. Fałszywy mit Rewolucji Francuskiej. Grzech Nieczystości i jego rezultat — ateizm. Po kądzieli. Wielki Kryzys.	13
III PIERWSZE BEZPOŚREDNIE KONTAKTY Z KOMUNIZMEM I KOMUNISTAMI Rok 1920. Panna Maria Czarnecka i — Broniewski — lekcje patriotyzmu. Pani Domańska i pan Szymkowiak. Królikow- ski. Kozłowski — komunista, który bi- jał żonę. Kolega Zarzycki i pan profesor Zawadzki.	29
IV UNIWERSYTET. FILOZOFIA I POLITYKA. ANTYSEMITYZM. KOMUNIZM. Manowce antysemityzmu „narodowego“. Spotkanie z Hemplem. Związek Polskiej Młodzieży Demokratycznej. Edward Da- miecki — komunistyczna wtyczka w ZPMD. Stanisław Tomaszewski. Komu- nistyczne przedszkola i Szkoła. Akade- micki Klub Literacko-Artystyczny. Pio- senki. Koniec cierpliwości władz ZPMD. Strajk na wyższych uczelniach. Podwój- na buchalteria komunistyczna. Wśród	41

młodzieży robotniczej. Stefan Boguszewski. Bienkowski, Szenwald i — Freud. Dywersje Wydziału Organizacji Wrochich — Grupa Wileńska. W Urzędzie Skarbowym. Bezrobotni i Minister. Gorycz Rudego. Komunistyczne publikacje. Stalinowskie noce długich noży. Komuniści oddają Polskę Zachodnią Niemcom. Dyskusja „Pod Wysokim Biustem“. Kliszko.

V TOWARZYSZ MAREK — MARIAN SPYCHALSKI.

„Psychalski“. Kariera w nielegalnej KPP i w biurze prezydenta Stefana Staryńskiego. Rozmowa Spychalskiego z generałem Iwanowem we Lwowie. Powrót do Warszawy. Z Gomułką w PPR. Kariera za Bieruta. Upadek. „Plugastwo“ gomulkowski. „Październik“ i kariera po raz drugi. Opozycja wobec Gomułki i upadek po raz drugi i ostatni. Mafia.

103

VI ZE SPYCHALSKIM W POZNANIU —

„DWUTYGODNIK ILUSTROWANY“. Fałszywa redakcja i fałszywe pieniądze. Pierwszy spór ze Spychalskim — o stopę życiową robotnika. Poszukiwania drukarni. Rada „Olesi“. Drugi spór ze Spychalskim — o Poznań. Hilary Minc i samokrytyka. Pierwsze aresztowanie — na kilka godzin. Tajemnica Szenwalda. Gierki z policją. Koniec „Dwutygodnika“.

112

VII WARSZAWA „FOLKSFRONTU“ I

„CZERWONEJ“ PRASY. WOJNA.
„Oblicze Dnia“. Bibrowscy. „Front Ro-

132

botniczy“. Donos Mitznera. Dom Prasy — korektor, redaktor. Dramatyczna rozmowa z Rudym. Dziennikarz i pisarz — przeciwne zawody. Spór o Wiecha i „Orzecha“. Tragedia redaktora Sadzewicza. Wędrówka narodu.

VIII „CZERWONY SZTANDAR“.

WIĘZIENIA. ŁAGRY. WOJSKO.

157

Rozmowa z Korniejczukiem. Dan i Babel. Broniewski „błuźni“ Stalinowi. „Żołnierz polski“. Poznaję „człowieka radzieckiego“ i wstępuję — na Drogę Powrotną. Leon Pasternak — geniusz donosu. Wyprawa do Warszawy po Reginę. Aresztowanie. Cela numer 60. Powrót Wiary. Franciszek Wilk. Wdzięczność Ormianina. Ludwik Hass. Credo pisarskie.